

“Geef ons een klein geloof”

Preek nav Psalm 119 Vrij Vertaal Oosterhuis en Lucas 17:5-7

Paaskerk Baarn, 3 juli 2016

ds Marleen Kool-Mout

Overweging

Ik moet nog leren die levensweg te volgen. En die vraag van de leerlingen: Geef ons meer geloof. Die twee zinnen uit de lezingen van vanmorgen hielden mij bezig.

Vragend kun je leren. Kinderen voelen dat aan.

Daar staan ze om bekend, kunnen je de de oren van je hoofd vragen. Onophoudelijk...Honderden vragen, de hele dag door. Waarom is het in de nacht donker? Waar was ik voordat ik geboren werd? Hoe komt het dat iets valt als ik het loslaat? Waar zijn de dino's gebleven? Of... waarom beweegt dit vogeltje niet meer? Mooi al die vragen...en soms sta je dan met je handen in je haar...want niet altijd weet je welk antwoord passend is om te geven.. Gelukkig hebben we dan in onze tijd internet. op veelgestelde vragen vind je daar altijd wel een antwoord!.

Het lijkt mooier dan het is, want veel vragen kennen geen eenduidig antwoord.

En ergens is dat maar goed ook. Zo'n vraag, waar ik althans niet meteen een antwoord op had, stelde onze dochter laatst. Ze vroeg na een kerkdienst op de fiets naar huis: wie heeft God eigenlijk gemaakt? God heeft ons gemaakt....zei ik, dacht dat ze het over Genesis had. nee zei ze Wie heeft God gemaakt? Ze vroeg zich af hoe wij er op komen om het over God te hebben. Dat we daarvan zingen en zo.

Daar moest ik toch even over nadenken wat ik daar nou op kon zeggen.

Maar gelukkig, het was net in die tijd dat de AH haar doosjes met zaden uitdeelde en daar maakte ik dankbaar gebruik van...ik dacht dat kan ze wel voor zich zien...net zoals die zaadjes die wij in potjes kunnen doen, is het eigenlijk een beetje met God...Als wij die

zaadjes in de grond planten en er goed voor verzorgen, dan kan er iets moois uit groeien...

bloemen, worteltjes, courgettes Zo zijn wij denk ik op God gekomen...

Die zaadjes heeft God in ons gelegd. Kleine zaadjes van geloof, van vertrouwen...en die kunnen ook uitgroeien....tot iets moois.

Ik geloof dat God dat in ons heeft gelegd...die mogelijkheid.

Ze nam mijn antwoord voor lief maar ik hoop dat ze nog lang zulke vragen blijft stellen. God als een mogelijkheid die in ons als bron van vertrouwen, van menselijkheid groeit.

Ik moest aan dit gesprekje denken toen ik deze week bezig was met die vraag van die leerlingen: Geef ons meer geloof. De leerlingen willen een groter, sterker, geloof...en ik snap hen wel...dat ben je al een tijd met zo'n wonderlijke rabbi onderweg die alles omkeert wat je je eigen had gemaakt... vrij en vol overgave leven met God ...je kijkt er naar probeert wat mee te doen...maar je krijgt het niet in de vingers....geef ons meer geloof.

En dan krijg je zo'n antwoord...als jullie geloof hadden als een mosterdzaadje....dan zou je een boom kunnen verplaatsen.

Bij Tomas Halik In zijn boek De nacht van de biechtvader las ik een mooie uitleg bij dit beeld, anders dan het doorgaans wordt uitgelegd. Zou Jezus zo suggereert Halik, met zijn antwoord niet eigenlijk zeggen:

Dat het geloof van die leerlingen te 'groot' is.

Dat het pas als het kleiner wordt, zo nietig als een mosterdzaadje het vrucht kan gaan dragen...het klinkt paradoxaal.

Maar juist dat benadrukt Halik in zijn boek steeds. God in de bijbel is een God van de paradox.

Wat bij de mens groot is is bij God klein....wat bij mensen wijsheid is, is bij God dwaasheid, wat bij mensen zwak is, is bij God sterk...Paulus schrijft daar mooi over in zijn brief aan Korinte. En Jezus laat het in zijn omgaan met mensen zien: niet de mensen in het centrum maar juist zij die aan de rand

of er buiten vallen, ziet hij zitten...
Hij spreekt en vertelt in paradoxen...
wie zijn leven zoekt zal het verliezen, wie zijn leven durft te verliezen zal het behouden....

En ook nu zou hij die leerlingen op een ander been zetten: waarom zoeken jullie meer geloof?
Je hebt geloof, zo klein als een mosterdzaadje nodig...
nietig, kwetsbaar geloof dat geeft kracht.
Het klinkt paradoxaal en dat is het ook.

Ze zijn er mensen met een groot geloof en je kunt er soms zelf wel jaloers op zijn .God als grote zekerheid, als antwoord op al je vragen en zoeken het kan een stevig houvast zijn. Ja ook een levenlang. En daar wil ik niet aan tornen.
Maar het kan, het kan ook een vereenvoudiging zijn. Een vereenvoudiging van wat eigenlijk een groot geheimenis is.... een zekerheid die je meekreeg, je eigen hebt gemaakt en die je vasthoudt door je te houden aan voorschriften, aan geboden en verboden...en waar je vervolgens niet meer over hoeft na te denken...geen vragen meer aan hoeft te stellen.
Sommigen onder ons herkennen het uit hun jeugd. Het geeft vastigheid en veiligheid, je wist in ieder geval wat je denken moest en waar je op kon vertrouwen maar niet altijd houdt je het er mee uit, je levenlang.
Dit soort groot geloof kan stuklopen, zodra je in aanraking komt met tegenslag, met ziekte, met ambivalentie, wanneer je voor keuzen komt te staan, waar elke beslissing z'n voors en tegens heeft of als je vragen van kinderen of andersgelovigen krijgt. Dan gaat het schuren, merk je dat er barsten kunnen komen in het bouwwerk.
Een klein geloof, als van een mosterdzaadje.
Het spreekt mij wel aan ik vind het wel spannend die omkering van Halik dat niet vragen om een groter of meer, geloof, maar eerder om een klein geloof. Een klein geloof dat open staat voor vragen, voor dialoog. Want juist in het stellen van vragen zit energie, de mogelijkheid om verbindingen aan te gaan. Als mensen elkaar vragen stellen, oprecht ontstaat er iets als een lege ruimte waarbinnen alles nog kan gebeuren. Het ligt open. De vraag opent een deze nieuwe ruimte, en de tegenvraag doet dat opnieuw. Om deze ruimte vrij te houden, moet er vooral geen vaststaand antwoord komen. Vragen komen op door verwondering, door verbazing.

Jezus wekt met zijn antwoord ook verbazing, verwondering.
Geloof zo klein als een mosterdzaadje...je zou er bomen mee kunnen verplaatsen.

Een man vertelde hoe hij als klein jongetje geïnspireerd door deze uitspraak van Jezus naar het weiland was gelopen achter zijn huis...en met alle concentratie die hij in zich had met al zijn oprechte geloof zich gericht had op een van de grote bomen die daar stonden. In Jezus naam gebood hij de boom om zich te verplaatsen. Er gebeurde natuurlijk helemaal niets behalve dan dat dit jongetje voor een hele tijd zijn geloof verloor.

Wat belooft Jezus dan wel met dat kleine geloof van hem? Geen buitengewone dingen, geen wonderen, geen groots spektakel... in de menselijke zin van het woord....geen sensatiemaar eerder onvermoede daden...die zich niet altijd en plein public voltrekken maar in het kleine...gewone contact tussen mensen... kleine grootste daden die iets losmaken voor medemenselijkheid...
Daar hoort vergeven bij, waar je je ook zou kunnen wreken,
Of je vijand liefhebben waar je gekwetst bent,
De andere wang toekeren, waar je beledigd werd...
Daar hoort ook weggeven bij, van wat je ook gerust voor je zelf had kunnen houden.
Gul zijn, in je daden en in je aandacht voor wie niet terug kunnen geven...
Voor het koninkrijk van God iets opgeven wat voor anderen onbereikbaar lijkt...
Zo betreft Jezus zijn leerlingen en ons, in dat geheimenis van God.
Het kleine maakt meer gevoelig voor het nietige, voor de zachte krachten...en daar zo versta ik Jezus juist daar beweegt God zich...
Je ziet het steeds terug in de bijbel....

die kleine kiemen van vertrouwen...die in mensen worden aangesproken.

Juist waar mensen stranden, waar hun wijze van leven dood lijkt te lopen, worden ze stilgezet, omgekeerd, leren ze uit handen geven, loslaten, zich overgeven.

Op wankelende voeten moet ik nog leren die levensweg te volgen

Lezen we in psalm 119. En zo is het ook.

Dat zal een leven lang duren...hoop ik, dat leren. Dat oefenen van die weg. Het gaat niet om waar we uitkomen, maar om de weg die we daarin gaan.

En soms moet je op die weg er diep voor gaan. Daar weten velen onder ons genoeg van te vertellen.

Dat kan zwaar zijn. Want je weet niet waar je uitkomt...het heeft iets onzekers. Kwetsbaars.

In het Duits noemen ze dat Zugrunde gehen, maar dat betekent niet alleen stranden, ten onder gaan...maar ook letterlijk tot de bodem gaan, de kern raken.

Wat is het dan goed, een zegen als je dat niet alleen hoeft te doen. Dat we zoals we hier en thuis verbonden, elkaar gegeven zijn om samen die zoektocht aan te gaan. Met vallen en opstaan.

Het is met ons geloof, met ons leven als met die graankorrel die moet sterven om vrucht te dragen als we haar niet toestaan te veranderen, blijft ze vruchteloos.

Dat het ons gegeven is: een klein geloof, klein als een mosterdzaadje, vol van kracht.

Amen.